

“Les relacions entre catalans i no catalans s’ha tractat poc a la narrativa”

Roser Caminals (Barcelona, 1956) publica a Edicions 62 la novel·la *Cinc-cents bars i una llibreria*. És autora de les novel·les *Les herbes secretes*, *El carrer dels Tres Llits* i *La petita mort*, entre més.

—La novel·la parla d’una ciutat de Castella dels anys 70, en contrast amb la Barcelona dels mateixos anys. Què voleu que transmeti el títol, aplicat a la ciutat castellana?

—Un estil de vida, una cultura. Sembla que reflecteixi un estil de vida fàcil, però al mateix temps expressa unes limitacions.

—La vostra intenció era de parlar d’una ciutat castellana provincial dels anys 70?

—Sí.

—Però per què parleu de la Barcelona d’aquells anys?

—Per a mostrar la diferència que hi havia entre aquells dos mons, el de la burgesia catalana i el de la família castellana, més vinculada a la terra i amb una escala de valors diferent.

—Per què heu triat els 70?

—Els 70 van ser la dècada de la transició i jo en sóc filla. La transició va afectar més ràpidament unes zones que no unes altres. A Barcelona i a Catalunya hi va haver un sotrac cultural molt fort. Vam viure-hi la contracultura intensament. I als pobles i a les ciutats de província d’Espanya, aquesta transformació va ser més lenta. Els 70 encara eren als 50.

—Els heu volgut representatius, els vostres personatges?

—No, individualitzats. Són representatius en la mesura que són influïts per un ambient i els personatges castellans són diferents dels catalans, però la família castellana no és representativa d’una determinada Espanya i la catalana tampoc.

—La novel·la s’obre amb la descripció detallada i molt visual, gairebé cinematogràfica, d’un atracament. Contrasta amb la resta de l’obra.

—Ja ho pretenia, produir un contrast. Volia sacsejar el lector. El ritme és ràpid perquè és una escena d’acció. Després és més lent perquè és la penetració en un món, sobretot el de Castella, que forçosament ha de ser lenta.

Roser Caminals publica la novel·la *Cinc-cents bars i una llibreria*, a Edicions 62.

—Hi apareixen de tant en tant reflexions molt profundes, a vegades brillants, com quan diu que si la lletra impresa conta els fets, una foto pot contar la veritat. Són molt pensades?

—Depèn. N’hi ha que sorgeixen espontàniament. La matèria o l’escena moltes vegades te les donen. Algunes altres vegades les has de suar, però si després només s’hi veu la suor, no el resultat, les esborro.

—Continueu introduint els personatges dins una acció sense presentar-los prèviament, veig.

—Sí. M’interessa que revelin com són a través d’allò que fan i que diuen. Procuo mostrar més que no dir.

—Però tampoc no són prou determinats per allò que fan, al principi. Cal seguir tota la seva peripècia per copsar-los.

—Sí. Perquè al principi no els acabo descrivint. Hi ha més complexitats a descobrir.

—Els títols dels capítols són molt creatius i suggestius. Per

fer entendre que els capítols són molt autònoms, que gairebé són relats?

—En efecte. Els capítols es poden llegir com a unitats completes.

—Què us va portar a parlar de la Castella dels anys 70 i del contrast amb Catalunya?

—Una confluència d’elements. Evidentment, hi ha experiències personals, experiències que he fet servir sense que es pugui parlar de novel·la autobiogràfica. El primer element seria l’impacte que em va deixar el centre d’Espanya, una marca. Una novel·la es va formant com un trencaclosques. Sabia que volia parlar d’aquest món i que em calien un parell o tres de personatges. Després apareix l’atracament a la joieria i el món dels marginals i aquestes vetes van anar confluint; el trencaclosques s’anava completant. També em va animar a escriure-la el fet que el tema de les relacions entre catalans i no catalans s’ha tractat poc a la narrativa contemporània i penso que si es toqués més als mitjans de comunicació, les coses anirien d’una altra manera i es podrien dissipar malentesos que fan molt de mal a ambdues parts.

Lluís Bonada